

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า ศิลปะเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตและศิลปะยังมีบทบาทสำคัญมากในการส่งเสริมให้มนุษย์มีพัฒนาการทางด้านต่างๆ ที่ขึ้นไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา (ชีวฤทธิ์ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา 2524 :47) โดยความสำคัญทั้ง ทวารุทุกๆคนต่างยอมรับและเห็นความสำคัญของศิลปะต่อการดำรงชีวิตมนุษย์ในสังคมปัจจุบัน

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาให้เด็กวัยนี้พัฒนาการทางด้านต่างๆรวมทั้งการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขในครอบครัวและสังคม จึงมีกลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัยซึ่งเป็นกลุ่มประสบการณ์ที่มีจุดประสงค์ดังนี้ คือ มุ่งให้เด็กวัยนี้

1. มีค่านิยม เจตคติและคุณลักษณะอันพึงประสงค์
2. พัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม
3. มีโอกาสได้แสดงออกตามความถนัด ความสามารถของบุคคล
4. ได้เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับอย่างมีวัฒนธรรม ตามวิถีทางประชาธิปไตย
5. พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความประณีตและระเบียบวิธีที่

และเพื่อให้เด็กวัยนี้มีลักษณะนิสัยทั้งทางด้านจิตใจ ประสบการณ์ทาง จริยศึกษา ศิลปศึกษา พลศึกษา คณิตและนาฏศิลป์ และกิจกรรมสร้างนิสัยเป็นเครื่องมือหรือหลอมให้เด็กวัยนี้ลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์

สำหรับศิลปะ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 มีจุดประสงค์เฉพาะเพื่อให้เด็กวัยนี้มีลักษณะดังนี้ คือ

1. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
2. สนใจและแสดงออกตามความถนัดและความสามารถของตน
3. มีจิตสำนึกในคุณค่าและประโยชน์ของศิลป วัฒนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. มีความสนุกสนานเพลิดเพลินและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
5. รู้จักนำศิลปะมาประยุกต์ใช้ให้เกิดคุณค่าและระสนิยมที่ดี

นอกจากจุดประสงค์ของวิชาศิลปะศึกษาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 แล้ว ศิลปะศึกษายังมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการดำรงชีวิต ที่สุจริต มีความสุขและมีความสามารถในการคิดตัดสินใจอย่างเหมาะสม (นิรมล ตีรณสาร สวัสดิ์นิมิตร 2525 : (11)) ทั้งยังช่วยส่งเสริมจินตนาการและพัฒนาบุคลิกภาพและสังคมของ เด็กให้เจริญงอกงามตามความเหมาะสมกับเพศและวัยของตน (เลิศ อานันท์ 2525 : 26)

อย่างไรก็ดี ศิลปะศึกษาจะให้ประโยชน์ทางสร้างเสริมลักษณะนิสัยให้นักเรียนได้ หรือไม่ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนเป็นสำคัญ เลิศ อานันท์ (2523 : คำนำ) กล่าวว่า จาก การศึกษาคุณค่าและประสบการณ์ที่นำมาในอดีต พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มักจะประสบปัญหา หลายอย่างในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะศึกษาในโรงเรียน นับตั้งแต่การขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน เช่น อุปกรณ์ เครื่องเขียน หนังสืออ่านประกอบ ฯลฯ ไปจนถึง ปัญหาการขาดแคลนครูศิลปะที่รักและเข้าใจเด็ก แต่อย่างไรก็ตามปัญหาข้างต้นดังกล่าวยังไม่ รายงานเกี่ยวกับการที่โรงเรียนมีครูศิลปะศึกษาที่ขาดคุณภาพ

ในโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ในปัจจุบันนี้ ครูสอนศิลปะศึกษามักจะเป็นครูประจำชั้นโดยทั่วไป หรือ ถ้าเป็นโรงเรียนขนาดเล็กคนข้างใน หรือ มีครูพิเศษสอนศิลปะศึกษาโดยเฉพาะ แต่ทั้งครูประจำชั้นและครูพิเศษที่สอนศิลปะศึกษาก็กล่าวว่ามีครูหลายลักษณะด้วยกัน เช่น ครูที่ศึกษามาทางศิลปะศึกษาโดยเฉพาะ ซึ่งส่วนใหญ่จะขาดพื้นฐานความรู้ทางด้านวิชาการศึกษาศรีครูที่มีพื้นฐานความรู้ทางด้านวิชาการศึกษาแต่ขาดพื้นฐานความรู้ทางด้านการศึกษาปฏิบัติกิจกรรมทางศิลปะ เลิศ อานันท์ ระบุว่าแนกครูสอนศิลปะศึกษาออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ครูที่ศึกษามาทางศิลปะโดยตรง ซึ่งมักจะมีความรู้และบุคลิกภาพในฐานะของผู้ที่มีความสามารถทางศิลปะยิ่งกว่าจะเป็นครูสอนศิลปะศึกษาที่สามารถเข้าใจเด็ก

2. ครูที่ เคยมีพื้นฐานความรู้ทางศิลปะมาบ้าง และมีความสามารถในด้านการสอน หักยะและเทคนิคต่างๆ ครูประเภทนี้โดยทั่วไปสอนได้ดีในระดับปานกลาง

3. ครูที่ขาดพื้นฐานความรู้ทางศิลปะ

(เลิศ อามันชนะ 2523 : 51 - 52)

นิรมล สวัสดิ์จิบุตร ได้แบ่งครูสอนศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาเป็น 2 ประเภท คือ

1. ครูประจำชั้นที่ไม่มีความรู้ทางศิลปะ เพราะได้รับการศึกษาฝึกอบรมมาให้เป็นครูที่สอนวิชาต่างๆได้โดยทั่วไป มิได้มีโอกาสที่จะศึกษาหาความรู้ลึกซึ้งในเรื่องของงานศิลปะ

2. ครูที่มีความรู้ทางการปฏิบัติงานศิลปะ เพราะได้รับการศึกษาฝึกอบรมมาทางด้านศิลปะโดยตรง ครูเหล่านี้มีฝีมือในการทำงานศิลปะและแม้ว่าจะมีครูบางคนที่มีความเข้าใจในการให้การศึกษาแก่นักเรียน โดยอาศัยศิลปะศึกษาเป็นสื่อกลาง แต่ก็มีครูอีกไม่น้อยที่เห็นว่าหน้าที่ของตนคือสอนให้นักเรียน ทางงานศิลปะชนิดต่างๆตามเนื้อหาที่ปรากฏในหลักสูตรได้เท่านั้น (นิรมล สวัสดิ์จิบุตร เอกสารอัครสำเนาะ : 40)

ผู้วิจัยรวบรวมการเป็นครูอยู่ในจังหวัดนครราชสีมาและสนใจใคร่ทราบว่า ครูศิลปศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา มีความรู้และเจตคติเกี่ยวกับศิลปะศึกษาอย่างไร เพราะนครราชสีมา เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและเป็นอันดับสองของประเทศ มีประชากรมากเป็นอันดับสองของประเทศรองจากกรุงเทพมหานคร แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 20 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ (2527) เป็นศูนย์กลางการศึกษาสำคัญแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสถานศึกษาทั้งระดับอุดมศึกษา มัธยมศึกษา และประถมศึกษาเป็นจำนวนมากถึง 1500 แห่ง (2523) โดยเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษานั้น มีจำนวนเกือบมากที่สุดของประเทศ คือ มีจำนวน 1387 โรง (2523) แยกอยู่ในสังกัดต่างๆ คือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 1311 โรง เทศบาล 11 โรง สังกัดงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 27 โรง และกรมการศึกษานอกโรงเรียน 38 โรง (2523) เมื่อดูจากจำนวนโรงเรียนแล้วจะเห็นว่าของโรงเรียนประชาบาลและ

บุคคลากรจำนวนมากในกา รจัดการศึกษา แต่การจัดการศึกษาก็ยังไม่บรรลุผลเท่าที่ควร และ จากรายงานผลการวิจัยโครงการวิจัยและวางแผน เพื่อพัฒนาการศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยความสนับสนุนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษานแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี เมื่อ พ.ศ. 2524 ปรากฏผลสรุปว่า ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาอยู่หลายด้าน ซึ่งรวมทั้ง ปัญหาคุณภาพการศึกษาและปัญหาที่เกี่ยวกับบุคลากร และจากผลการวิจัยใน ส่วนของบุคลากรนั้น ได้รายงานผลการวิจัยว่า ต้องปรับปรุงส่งเสริมบุคลากรให้ดีขึ้นเรื่อยๆและควรปรับปรุงส่งเสริม ทุกรายการ และได้เสนอแนะว่า ควรวิจัยเพิ่มเติมในเรื่องของประสิทธิภาพของครู การปฏิบัติ งานของครู (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษานแห่งชาติ 2524) ในส่วน ของศิลปศึกษานั้น จากการติดตามการแสดงผลงานและการประกวดผลงานทางศิลปะของเด็กในระดับต่างๆ ปรากฏว่ามีผลงานทางศิลปะศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา ส่งเข้ารวม น้อยมาก เช่น งานแสดงศิลปะเด็กแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 4 เมื่อ พ.ศ.2526 มีส่งเข้ารวม แสดงเพียง 1 ชิ้น ในจำนวนผลงานทั้งหมด 5,494 ชิ้น (สัจจิตรงานแสดงศิลปะเด็กแห่ง ประเทศไทย ครั้งที่ 4 2526 : 22) ซึ่งทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าศิลปศึกษาได้รับความสนใจ น้อย หรือขาดการสนับสนุนเท่าที่ควร ควบ เหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงสภาพความ เป็นจริงของครูสอนศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อเป็นข้อมูล พื้นฐานในการปรับปรุงพัฒนาสมรรถภาพครูสอนศิลปศึกษาให้สูงขึ้น เป็นประโยชน์ในการปรับปรุง การจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัด นครราชสีมา ให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้และเจตคติต่อศิลปศึกษาของครูสอนศิลปศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้และเจตคติต่อศิลปศึกษาของครูสอนศิลปศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา แยกตาม เพศ วุฒิ และประเภทของครูสอนศิลปศึกษา
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความรู้และการปฏิบัติ ของครูสอนศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา

สมมติฐานของการวิจัย

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ได้ประกาศใช้มาเป็นระยะเวลา 8 ปี และครบทุกชั้นแล้ว ในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาในระดับประถมศึกษานั้น ครูสอนศิลปศึกษาทุกคนต่าง ได้ดำเนินการผสมการใจหลักสูตรและการสอนในระดับชั้นต่างๆ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 มาแล้ว ย่อมจะมีความรู้ ความสามารถ และเจตคติที่ดีต่อหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัยครั้งนั้นว่า

1. ครูสอนศิลปศึกษาเพศชาย และ ครูสอนศิลปศึกษาเพศหญิง มีความรู้เกี่ยวกับศิลปศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา ไม่แตกต่างกัน
2. ครูสอนศิลปศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรี และ ครูสอนศิลปศึกษาที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีความรู้เกี่ยวกับศิลปศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา ไม่แตกต่างกัน
3. ครูพิเศษสอนศิลปศึกษา และ ครูประจำชั้นสอนศิลปศึกษา มีความรู้เกี่ยวกับศิลปศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา ไม่แตกต่างกัน
4. ครูพิเศษสอนศิลปศึกษา และ ครูประจำชั้นสอนศิลปศึกษา มีเจตคติต่อศิลปศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาความรู้และเจตคติต่อศิลปศึกษาของครูสอนศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา มุ่งศึกษาเฉพาะด้านความรู้เกี่ยวกับศิลปศึกษาที่จำเป็นสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา ความรู้เกี่ยวกับทักษะในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาและเจตคติต่อศิลปศึกษาของครูสอนศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ในปีการศึกษา 2528 เท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ความรู้และเจตคติของครูสอนศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา เป็นสิ่งที่สามารถวัดได้โดยวิธีการแบบทดสอบและแบบวัด

2. เครื่องมือการวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยครอบคลุมรายละเอียดต่างๆที่เกี่ยวกับความรู้และเจตคติของครูสอนศิลปะศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาอย่างครบ และไต่ถามการพิจารณาตรวจ แกไข จากผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผ่านการทดลองใช้แล้ว ถือว่ามีคุณภาพเพียงพอ

3. ข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบ แบบวัด และแบบสอบถาม ถือว่าเป็นความรู้ เจตคติ และความคิดเห็นที่ผู้ตอบแสดงออกมาด้วยความจริงใจ เชื่อถือได้

คำจำกัดความในงานวิจัยครั้งนี้

ความรู้เกี่ยวกับศิลปะศึกษา หมายถึง ความสามารถของครูในด้านการจำ การเข้าใจ ในข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับศิลปะศึกษาและการสอนศิลปะศึกษา ที่จำเป็นต่อใจเพื่อการสอนเนื้อหาตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ทั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 ตามการวิเคราะห์ของผู้วิจัย

เจตคติต่อศิลปะศึกษา หมายถึง ทาที่ ความรู้สึก ความเชื่อของครูสอนศิลปะศึกษาใน ระดับประถมศึกษา ที่มีต่อการจัดการ เรียงการสอนศิลปะศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ซึ่งวัดได้โดยเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามการวิเคราะห์ของผู้วิจัย

ครูสอนศิลปะศึกษา หมายถึง ครูโรงเรียนประถมศึกษาที่ทำหน้าที่สอนในวิชาศิลปะศึกษา ในกลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ปีการศึกษา 2528 แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. ครูพิเศษสอนศิลปะศึกษา หมายถึง ครูโรงเรียนประถมศึกษาที่ทำหน้าที่สอนวิชาศิลปะศึกษาโดยเฉพาะเพียงวิชาเดียวหรือสอนวิชาอื่นควบไม่เกิน 1 กลุ่มประสบการณ์ใน ระดับประถมศึกษา

2. ครูประจำชั้นสอนศิลปะศึกษา หมายถึง ครูโรงเรียนประถมศึกษาที่ทำหน้าที่เป็นครูประจำชั้นและสอนประจำชั้นทุกวิชา หรือ เกือบทุกวิชาใน ระดับประถมศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัด นครราชสีมา ซึ่งสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา สังกัดเทศบาลในจังหวัด นครราชสีมาและโรงเรียนเอกชนในความควบคุมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในจังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2528

บุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา หรือ ผู้ช่วยผู้ บริหารโรงเรียน หรือ ศึกษานิเทศก์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัด นครราชสีมา ในปีการศึกษา 2528

ศิลปศึกษา หมายถึง วิชาหนึ่งในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ตามหลักสูตรประถม- ศึกษา พุทธศักราช 2521 มีขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับ การวาดภาพระบายสี การปั้นและการ แกะสลัก การพิมพ์ การจัดออกแบบและสร้างสรรค์จากวัสดุต่างๆ งานสาน ดัก ทอ และ การรู้คุณค่าทางศิลปะและวัฒนธรรมผสมผสานกลมกลืน ระหว่างศิลปะ

กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย หมายถึง กลุ่มประสบการณ์ทั้งตามหลักสูตรประถม- ศึกษา พุทธศักราช 2521 ประกอบด้วยวิชา จริยศึกษา ศิลปะศึกษา พลศึกษา กนตรีและ นาฏศิลป์ และกิจกรรมสร้างนิสัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การเตรียมการ

- 1.1 ศึกษาค้นคว้า รวบรวมความรู้และทฤษฎีต่างๆที่เกี่ยวข้อง จากวารสาร เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 ศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะ- นิสัยวิชาศิลปศึกษา คู่มือการไหลหลักสูตรและแนวทางการไหลหลักสูตร แผนการสอนกลุ่มวิชา สร้างเสริมลักษณะนิสัยทุกระดับชั้น เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ออกแบบสร้างเสริมลักษณะนิสัย เอกสารเสริมความรู้สำหรับครูกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย วิชาศิลปศึกษา
- 1.3 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำมาเป็นข้อมูล ในการคัดเลือกตัวอย่างประชากร

1.4 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบและแบบวัดเจตคติแบบสอบถามต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

2. การสุ่มตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

2.1 ครูสอนศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา สังกัดเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา และโรงเรียนเอกชนในความควบคุมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมาที่สอนศิลปศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 ในโรงเรียนดังกล่าว ประจำปีการศึกษา 2528 จำนวน 126 คน

2.2 ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 126 คน

2.3 ศึกษานิเทศก์ของแต่ละสังกัด จำนวน 20 คน

การเลือกตัวอย่างประชากร ได้จากการสุ่มตัวอย่างประชากร ดังนี้
ขั้นแรก 1. สุ่มตัวอย่างอำเภอและกิ่งอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา ร้อยละ 25 จากจำนวนอำเภอทั้งหมด 20 อำเภอ 2 ถึงอำเภอ ได้จำนวนอำเภอ 6 อำเภอ

ขั้นที่ 2. สุ่มตัวอย่างโรงเรียน ร้อยละ 25 ของโรงเรียนทั้งหมดในแต่ละอำเภอ ได้จำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 126 โรงเรียน

ขั้นที่ 3. ใช้ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนละ 1 คน และเลือกครูสอนศิลปศึกษาอีกโรงเรียนละ 1 คน จากโรงเรียนที่สุ่มตัวอย่างได้เป็นตัวอย่างประชากร รวมทั้งสิ้น 252 คน

ขั้นที่ 4. เจาะจงเลือกศึกษานิเทศก์อำเภอและเทศบาลทุกคน ในอำเภอที่สุ่มตัวอย่างได้ รวมทั้งสิ้น 20 คน

ได้ตัวอย่างประชากรทั้งหมด 272 คน

3. การดำเนินการสร้างและทดลองใช้เครื่องมือ

3.1 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือการวิจัย 2 ฉบับ คือ

ก. เครื่องมือการวิจัย ฉบับที่ 1 สำหรับครูสอนศิลปศึกษา

ข. เครื่องมือการวิจัย ฉบับที่ 2 สำหรับบุคลากรทางการศึกษา

เครื่องมือการวิจัย ฉบับที่ 1 แบบทดสอบความรู้และแบบวัดเจตคติต่อศิลปศึกษา

แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ตามสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 วัดความรู้ ความจำ ความเข้าใจ เกี่ยวกับศิลปศึกษาในระดั
ประถมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 55 ข้อ

ตอนที่ 3 วัดเจตคติต่อศิลปศึกษา มีลักษณะเป็นแบบประเมินค่า จำนวน
25 ข้อ

รายละเอียดเนื้อหาได้จาก หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 แผนการสขณกลุ่มวิชา
สร้างเสริมลักษณะนิสัย เอกสารเสริมความรู้ครูกลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย วิชาศิลปศึกษา
แนวทางการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และ เครื่องมือวัดผลการเรียนรูกลุ่ม
วิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย

เครื่องมือการวิจัย ฉบับที่ 2 แบบสอบถามบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความ
สามารถของครูสอนศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ตามสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถของครูสอนศิลปศึกษา
ในโรงเรียนประถมศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า

3.2 นำเครื่องมือการวิจัยที่สร้างขึ้น ไป ทดสอบที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรง
คุณวุฒิอีก 3 ท่าน พิจารณาตรวจแก้ไข ความครอบคลุมเนื้อหาสาระ ความถูกต้องและ
สำนวนภาษา

3.3 นำเครื่องมือการวิจัยที่ผ่านการตรวจแล้วมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลอง
ใช้กับครูโรงเรียนประถมศึกษาที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน 30 คน เพื่อหาความ
ยาก และหาความเที่ยงของแบบทดสอบ

3.4 นำเครื่องมือการวิจัยมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำเครื่องมือการวิจัยไปแจกและขอเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และบางส่วนใช้ผู้ช่วยวิจัยขอเก็บรวบรวม โดยกำหนดให้ครูทำแบบทดสอบและแบบวัดเจตคติในเวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

- 5.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบทดสอบและแบบสอบถาม คิคคำนวณเป็นร้อยละ
- 5.2 หากค่าความยากของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรของ จอห์นสัน
- 5.3 หากค่าความเที่ยงของแบบทดสอบและแบบวัด โดยการวัดความสอดคล้องภายในโดยใช้สูตรของ คูเคอร์ ริชาร์ดสัน และ สูตรของ ครอนบาค
- 5.4 วิเคราะห์คะแนนโดยใช่ มีชนิดมีเลขคณิต และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 5.5 ทดสอบ ค่า z (z - test) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้และเจตคติต่อศิลปศึกษาของครูสอนศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามเพศ วุฒิและประเภทของครูสอนศิลปศึกษา (ครูประจำชั้น หรือ ครูพิเศษสอนศิลปศึกษา)
- 5.6 เลขข้อมูลในรูปตารางและความเรียง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางสำหรับการอบรมเพื่อเสริมสมรรถภาพครูสอนศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา
2. เป็นแนวทางให้ครูผู้สอนศิลปศึกษาในระดับประถมศึกษาปรับปรุงและพัฒนาสมรรถภาพของตนเองให้ดียิ่งขึ้น
3. เป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุงการผลิตครูศิลปศึกษาที่มีสมรรถภาพเหมาะสม
4. เป็นประโยชน์แก่การศึกษาคุณค่าเรื่องลักษณะนี้ต่อไป